

Balla Zoltán

Ifjú zeneszerző – nagy álmokkal

Fotó: Internet

Mike Ádám – debreceni születésű, de magát ízig-vérig hajdúböszörményinek valló ifjú zeneszerző – júniusban ünnepli negyedszázados születésnapját. Jövőre végez a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán szolfézs, zeneelmélet szakon, karnagyi diplomahangversenye alig két hónapja, április 8-án volt. „Komolyzenei alkotásait neoromantikus stílusba szokták sorolni”- írta róla egyik méltatója. Nagy álmai vannak, melyről igyekszem most kifaggatni.

– *Mindenekelőtt a nagy nyilvánosság előtt – a szerkesztőségünk nevében – gratulálok a friss diplomához. Jó erőt, egészséget, sok szép zenei sikert kívánok a magán életedhez és a hivatásodban.*

– Köszönöm szépen a gratulációt. Igyekszem a sorsnak meghálálni, hogy erre a gyönyörűséges pályára terelt. S köszönöm a böszörményi gyökereimnek, hogy támogattak és támogatnak az utamon.

– *Egyáltalán, honnan eredeztethető a zenei indítatásod: családi tradíció, óvónői, tanítónői „behatás”? ... és valóban romantikus alkat vagy?*

– Muzikális családban nőttem fel. Igaz, egyik szülőm sem zenész, mégis rengeteg zenét hallgatunk otthon egészen kiskoromtól kezdve. Szüleim nagyon sokat énekeltek nekem, s ez egy fejlődő kisgyermek számára nagyon fontos. A családban unokanagybátyám volt az egyetlen hivatásos muzsikusként, ám ő négyéves koromban meghalt, így csak halvány emlékeim vannak róla.

Óvodás voltam még, amikor elkezdtem zenei tanulmányaimat a böszörményi zeneiskolában.

Vass Krisztinánál tanultam zongorát, Harsányi Lászlónénál pedig szolfézt. Őszintén megvallva a szolfézs nem tartozott kedvenc tárgyaim közé, akkor el se tudtam volna képzelni, hogy valaha ezen a szakon fogok diplomázni. Kriszti és Timi néni ösztönzésére nyolcadikos koromban döntöttem úgy, hogy megpróbálom a felvételit a debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolába, ahová szerencsémre fel is vettek. Eddigi életem egyik legszebb időszaka volt az, amit ott töltöttem. Egy olyan közegbe kerültem, ahol a diák társaimat ugyanaz élte, mint engem, nem szidtak le, ha véletlenül magyar órán, a padon „zongoráztam”, zenésztársakra találhattam; tulajdonképpen a csapból is zene folyt. Itt párhuzamosan csináltam három szakot: Csobán Gyula Endrénél, majd Szigeti Máténál a zeneszerzést, Grünwald Bélánál a zongorát, és Sárosi Dánielnél az orgonát. Ez utóbbit csak két éven keresztül. Sajnálatos módon zongorista „karrierem” szakis éveim alatt ért véget. Súlyosbodó ínhüvelygyulladás miatt a zongora szakot negyedéves koromban befejeztem. Két nagyhatású szolfézs-zeneelmélettanáromat kell megemlítenem: Végh Mónika és Veres Imola. Nekik, és visszagondolva Timi néniemnek is köszönhetem, hogy végül a zeneelmélet szak mellett döntöttem. Es azt nagyon nem bántam meg! Egyetemem éveim alatt számos olyan tanárral, művésszel találkoztam, akikre példaképként tekintek, mint pl.: Berkesi Sándor, Horváth Zsolt, Kovács Szilárd, Ordasi Péter, S. Szabó Márta, Szabó Dénes, Tamási László, Török Ágnes. Ren-

geteg szakmai és emberi tudást kaphattam tőlük.

A zeneszerzés intézményes keretek között történő tanulását szakközépiskola után befejeztem. Több zeneszerzővel is állandó kapcsolatban vagyok, akikkel lehetőség szerint egy-egy új művemről tanácskozunk. Azon, hogy romantikus alkat vagyok-e, még nem nagyon gondolkodtam. De igen, nagyon valószínű.

– *Ki vagy kik a zeneszerző példaképeid a klasszikusok és a maiak közül?*

– Fiatalabb koromban jobban vonzott a könnyű, populárisabb zene, mint a klasszikus. Több együttesben is játszottam, valamelyikben gitáron, egy másikban zongorán, a harmadikban basszusgitáron. Mindent kipróbáltam, amit lehetett. Így igen sok, főként régebbi könnyűzenei előadó, együttes zenéjével ismerkedtem meg, de kedvencet, példaképet nem nagyon tudnék választani. Igazából dalokat szeretek, nem előadókat. Két – rám nagyhatású – együttest viszont kiemelnék: Pink Floyd és Omega.

A komolyzene iránti szeretetem a szak első éveiben erősödött meg, fanatizmusom viszont egyetemista koromig váratott magára. Több időm és nagyobb érdeklődésem volt egy-egy remekmű elmélyült megismeréséhez, megszeretéséhez. Természetesen azelőtt is voltak számomra kedves kompozíciók. Példaképet klasszikus zeneszerzők közül sem emelnék ki, csak néhány kedvencet: Bach, Liszt, Kodály, Palestrina és még rengeteg másik.

– *A melodikus vagy a dübörgő zene pezsdít fel? Konkrétabban: a szívlágyító, kellemes, andalító*

vagy a nagyon zajos, torok- és fülszaggató? Vagy mindez csak a hangulatod vagy az alkalom függvénye?

– Nem az a lényeg, hogy melodikus vagy dübörgő. Az a lényeg, hogy az mit jelent, mit sugall nekem. S ha szeretem, teljesen mindegy, hogy mikor és hol hallgatom!

– A zene műzsája könnyen meg tud környékezni? Mikor történt ez először és milyen érzéseket váltott ki belőled akkor, és mit vált ki ma, miután már el is sajátítottad a szakmai „fogásokat”?

– A műzsa nagyon könnyen megtalál. Csak mostanában az időm nem engedi, hogy maradjon. Vissza sem tudok már arra gondolni, hogy mikor volt az, hogy először írtam zenét. Nagyon kicsi voltam, talán 6-7 éves. Az érzés a mai napig ugyanaz. Legszívesebben minden más, „földi” teendőt eldobnék, és csak a komponálással foglalkoznék. Gyakran fordul elő, hogy este, éjszaka jön az ihlet, ilyenkor képes vagyok reggelig is a kottapír fölött, vagy a zongora mellett ülni és írni. A szakmai fogások a saját stílusunkban nem mindig segítenek. Ha az önálló invenciódat akarod papírra vetni, mindegy, mit tanultál, az ösztön úgyis győz. Természetesen vannak a zeneszerzés-tanulásnak olyan gyakorlatai, melyeknek hasznát vesszük egyéni stílusú műveink komponálásánál is.

– Milyen zenei témák érdekelnek? Milyen a téma-feldolgozási módszered? Hogyan kezdesz el komponálni?

– Nem kell soha témát keresni, az úgyis szembejön velem. Ha egy szöveg, egy kép, esetleg egy hely megérint, úgy érzem, azt zenévé kell formálnom. Legkönnyebben egyébként a versek ihletnek meg, így darabjaim között igen nagyszámú a vokális mű, főként a kóruszene, oratórium. Módszerem nem nagyon van, s állandó sémám sincs a komponálási folyamat elkezdésére. Nem jó a művészetben, ha feltétlenül szokásokhoz és módszerekhez ragaszkodunk, s eltervezünk mindent előre. Persze ez alól vannak kivételek.

– Melyik a nehezebben megoldandó/megoldható feladat: ha önmagadtól fogsz a zeneszerzéshez vagy amikor – esetleg – adott témában és adott műfajban kapsz egy megrendelést?

– Van olyan, amikor nincs ihlet. Igaz ez nagyon ritka. Általában gyűjtöm a még kompozícióvá nem formált ötleteket, így mindig van egy-két motívum a tarsolyomban. Ha megrendelést kapok, ami szerencsére mostanában elég sűrűn előfordul, s nincs pillanatnyi új ötlet, ezeket, a még nem felhasználtakat veszem elő. Egyébként nagyon örülök minden egyes új megrendelésnek, mert új kihívás elé állítanak; lehet, olyat kérnek, amilyen műfajban új vagyok, vagy amilyen apparátusra még nem komponáltam. Többször előfordult, hogy olyan témát kaptam, ami meg sem fordult volna a fejemben, hogy önállóan hozzányúljak. Nem feltétlen azért, mert nem áll hozzám közel, vagy nem szeretem, nem érdekel, csak egyszerűen nem jutott eszembe. Ha csak „saját szórakoztatásomra” komponálok, vagy bevillan valami, egy téma, egy dallam, egy harmóniasor, vagy addig keresgélek különböző verseskötetekben, míg valami meg nem érint. Szerencsére mindig van „tesztközönségem”. Az első, aki hallja az új kompozíciót, az a szintén zenész barátom. Kritikus, szakmai füllel hallgatja, s mindig őszinte véleményt kapok, amiért – lehet, sokszor nem úgy tűnik – nagyon hálás vagyok neki.

– Negyedszázados lévén, erőd teljében vagy. Most mi a legnagyobb zenei álmod, amit szeretnél megvalósítani és letenni a zeneirodalom asztalára? Vagy van több is?

– Konkrét tervem nincs. Írom az újabbnál-újabb műveket, s majd azt hozza az élet, amit hoznia kell. Elsősorban a vágyam az, hogy a zeném minél több emberhez eljuthasson, s számukra örömet hozzon.

– Mit szólnál hozzá, ha a hajdúk Böszörménybe telepítésének 410. évfordulójára – 2019-re – felkérést kapnál a Várostól, hogy írj egy nagyzenekari és nagy létszámú kórusal előadható zeneművet, amelyet történetesen te dirigálnál?

– Természetesen nagyon boldog lennék, megtiszteltetésnek venném. Éppúgy, ahogy annak idején a Testhalommal kapcsolatban éreztem.

– Szereted a kóruséneklést. Karnagy is vagy. Nem mellesleg a Hajdúböszörményi Musical Színtársulat (HiMsz) zenei rendezőjeként is tevékenykedsz. Mit jelentenek számodra ezek a zenei – mondjuk úgy – kifejezési eszközök? Mi a célod a kórusénekléssel, kórusénekléssel, a karnagysággal és a zenei rendezéssel?

– Kórusban szakközépiskolás koromtól kezdve énekelek. Rögtön megfogott a varázsa. Ma már el se tudnám képzelni az életemet kóruséneklés nélkül. 2012-től mostanáig működött a Greentett Énekegyüttes, melyben nyolcan énekelünk, s a „művészeti vezetői” feladatokat valamennyien elláttuk. Igen szép sikereket értünk el, országosra számos koncertet adtunk. Emellett az egyetemi vegyeskarban, és régi iskolám kórusában is énekelek. Mivel végzettségem szerint karnagy vagyok, a kóruséneklés mellett saját kórust is szeretnék alapítani. Ennek előkészületei megtörténtek, s ha minden úgy akarja, szeptembertől megkezdődnek a próbamunkák jómagam vezetésével, egy új, a környéken egyedülálló férfikarral. A HiMsznek zeneszerzőként és énekesként is sokat köszönhetek. Amellett, hogy kipróbáltam magam számtalan szerepben az elmúlt nyolc év alatt, tanítottam a dalokat, stúdiómunkai gyakorlatomat bővítettem, még két darabom bemutatója is hozzájuk kötődik, mégpedig a *Csalóka Péter* mesemusical és a *Testhalom* rockmusical. Nem szeretnék titkot elárulni, de annyit megsegítek, hogy ez utóbbit hamarosan újra műsorra tűzzük. A társulat jubileumi, tízéves évfordulóját ünnepeljük majd vele és közreműködik benne a Gáll Péter vezette Hajdúböszörményi Daróci Bárdos Tamás Vegyeskar is. Könnyűzenei munkásságomban fontos még kiemelnem Fekete Dániel szerzőtársamat, akivel a közösen írt *Izrael* rockoratóriumot több hazai nagyvárosban is bemutattuk zenészbárataink közreműködésével. Jelenleg is több mindenben dolgozunk. A rengeteg darabnak, produkciónak köszönhetően elég nagy gyakorlatot szereztem a zenei rendezésben, a stúdiómunkákban.

– Sokunk, a napi hajtás után, zenei kikapcsolódásra vágyik, hogy lazítsuk lelkünket és testi görceinket. Te milyen kikapcsolódásra esküdsz? Vagy téged is a zene ernyeszt legjobban?

– Csak a zene.

A zenerajongók és a Hajdúsági Tükör szerkesztőbizottsága nevében csak azt kívánhatom, zenei álmaid nagyon magasra szárnyaljanak és a műzsa gyakran hozzád számokra különleges pillanatokat, amelyekből újabbnál újabb ékességek születhetnek.

– Ismételnem köszönöm a biztató jókívánságokat! Úgy legyen! – mondta végül a friss diplomás ifjú zeneszerző.

Mike Ádám művei

1997-2004:

Kiseb zongoraművek, hangszerezések (kotta, vagy lejegyzés nélkül hangfelvételen)

Péter Bencével közös négykezesek

2005:

Bánat (zongora)

Good morning darling (a'capella vegyeskar – Wass Albert)

2006:

Álom (cselló, zongora)

Vágyakozás (fuvola, zongora)

Zúgó, fehér... (a'capella egyzeneműkar, zongora – József Attila)

2007:

Hazatérés (hegedű, zongora)

Őszi alkonyat (a'capella vegyeskar – József Attila)

Nől a dér... (a'capella egyzeneműkar – Weöres Sándor)

Gonosz halottak (Csillagok, csillagok – a'capella vegyeskar – Ady Endre)

Változás (vonósnégyes)

2008:

Köszönjük! (a'capella vegyeskar – Tóth Tamás)

Cum autem natus esset (a'capella vegyeskar – Bibliai idézet)

Trio Nr.1. (hegedű, cselló, zongora)

Ősz... (a'capella vegyeskar – Wass Albert)

Homály borult az erdőre (a'capella vegyeskar – József Attila)

Fa leszek, ha... (ének, zongora – Petőfi Sándor)

Zéta (rockmusical, 15 dal – Gárdonyi Géza, Horváth Imre)

Gondolsz-e rám? (zongora, vonószekerek, gitár, basszusgitár, dob, 3 szólóénekes, vibrafon – Wass Albert)

Reád gondoltam... (zongora, vonósnégyes, férfikar, 2 szólóénekes, dob, basszusgitár, gitár, vibrafon – Wass Albert)

2009:

A csodák esztendeje (a'capella vegyeskar – Ady Endre)

Búcsúdál (a'capella vegyeskar – Wass Albert)

Ágnes asszony (oratórium – basszus, alt szóló, vegyeskar, szimfonikus zenekar – Arany János)

Testhalom (rockmusical, 16 dal – Horváth Imre)

Főnixmadár (5 dalos album – Fekete Dániel)

2010:

MISSA in d minor (mise – szoprán/gyerek szóló, vegyeskar, orgona, szimfonikus zenekar)

Igyunk! (a'capella vegyeskar – Petőfi Sándor)

Tavaszi (fúvósötös)

Víz-torlasztó hegyfalak (a'capella vegyeskar – Weöres Sándor: Rongyszőnyeg „119”)

Két karodban (szoprán szóló, a'capella vegyeskar – Radnóti Miklós)

(Ágnes asszony a'capella metszet)

2011:

Régi magyar áldás (a'capella vegyeskar – népköltés)

Ti amo! (zongora)

Neurológiai induló (fúvósötös)

Ének a határtalanról (a'capella vegyeskar – Weöres Sándor)

Izrael (rockoratórium, 14 dal – Fekete Dániel)

Ifjúság zongorafantázia (zongora, szimfonikus zenekar)

2012:

Te Deum (oratórikus mű – szoprán, alt/mezzo, tenor, basszus/bariton szóló; vegyeskar, orgona, szimfonikus zenekar)

Csalóka Péter (mesemusical, 15 dal – Weöres Sándor)

125. genfi zsoltár (a'capella vegyeskar)

128. genfi zsoltár (a'capella vegyeskar)

Ifjúság (hegedű, zongora)

Ave Maria (a'capella vegyeskar)

Izrael (rockoratórium angol és héber nyelven)

2013:

Harc a Nagyúrral (a'capella egyzeneműkar – Ady Endre)

Ave Regina (a'capella vegyeskar)

Salve Regina (a'capella vegyeskar)

Tavaszi szél (a'capella vegyeskar – két moldvai népdal)

Da pacem Domine (a'capella vegyeskar)

Vízjáték (zongora, harangjáték, szimfonikus zenekar)

Angyalok szerelme (rockopera – az Izrael rockoratórium alapján + 10 dal – Fekete Dániel)